

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työvoimapalvelulain
sekä työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojelu-
asioissa annetun lain 21 a ja 25 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työvoimapalvelulakia sekä työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annettua lakia. Lakeja ehdotetaan muutettaviksi siten, että Kansainvälisen työjärjestön yleiskokouksen vuonna 1997 hyväksymä yksityisiä työnvälitystoimistoja koskeva yleissopimus voitaisiin ratifioida. Lisäksi ehdotetaan, että työvoimapalvelulain koulutus ja ammattitietopalvelua koskevaa säännöstä täsmennetään vastaamaan monipuoliseen koulutus- ja ammattitietopalvelutarpeen kysyntää.

Esityksen mukaan työvoimapalvelulain soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan yksityisten työnvälitystoimistojen tarjoamia työvoimapalveluja sekä työvoiman vuokraamista. Lakiin ehdotetaan otettaviksi säännökset syrjintäkiellosta ja kiellosta tarjota

alikäistä työvoimaa yksityisissä työvoimapalveluissa sekä säännökset yksityisen työnvälitystoimiston velvollisuudesta toimittaa työvoimaviranomaisille yksityisiä työvoimapalveluja koskevia tietoja yhteistyön edistämiseksi.

Työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työvoimapalvelulaissa tarkoitettuja yksityisiä työvoimapalveluja tarjoava, joka on tehnyt toiminnastaan kaupparekisterilaisa tarkoitetun perusilmoituksen, on velvollinen ilmoittamaan toiminnan aloittamisesta asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä voitaisiin tuomita sakkorangaistukseen.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleiskokous, Kansainvälinen työkonferenssi, hyväksyi vuonna 1997 yksityisiä työnvälitystoimistoja koskevan yleissopimuksen, jonka tavoitteena on sallia säädetyissä rajoissa yksityisten työnvälitystoimistojen toiminta sekä samalla suojella niiden palveluja käyttäviä työntekijöitä ja työnhakijoita.

Yleissopimuksessa tarkoitetaan yksityisellä työvoimatoimistolla viranomaisista riippumatonta luonnollista henkilöä tai oikeushen-

kilöä, joka tarjoaa työnvälitys- ja muita työnhakuun liittyviä työvoimapalveluja sekä harjoittaa työvoiman vuokrausta. Jäsenvaltion on määriteltävä yksityisten työnvälitystoimistojen toimintaa koskevat ehdot lupa- tai kelpoisuusmenettelyllä, jollei niitä ole kansallisessa lainsäädännössä tai käytännössä muulla tavoin säännelty tai määritelty.

Suomen lainsäädäntö vastaa varsin pitkälle yleissopimuksen määräyksiä. Eräiltä osin on kuitenkin lainsäädäntöä tarkistettava. Työ-

voimapalvelulaki (1005/1993) koskee yksityisiä työnvälitystoimistoja tällä hetkellä ainoastaan 16 §:ssä säädetyn työnvälityspalvelujen maksukiellon osalta. Työllistymiseen suoranaisesti tähtäävistä työnvälityspalveluista ei saa periä maksua henkilöasiakkaalta. Rangaistus 16 §:n mukaan työnvälityksestä säädetään rikoslain (39/1889) 47 luvun 6 §:ssä. Maksukiellon noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset sen mukaan kuin työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa säädetään.

Työvoiman vuokraustoiminnan osalta yksityisiä työnvälitystoimistoja koskee työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain (131/1973) 21 a §. Pykälän 1 momentin mukaan työnantaja, joka on tehnyt vuokratyöstä kaupparekisterilaissa (129/1979) tarkoitetun perusilmoituksen, on velvollinen ilmoittautumaan kirjallisesti perusilmoituksen tekemisestä asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle. Saman pykälän 2 momentin mukaan työsuojeluviranomainen voi kieltää työvoiman vuokrauksen ulkomaille ja tätä koskevan julkisen ilmoittelun, jos työnantaja laiminlyö 1 momentissa säädetyn ilmoituksen tai olennaisesti rikkoo työsuhteen ehtoja ulkomailla suoritettussa työssä. Toiminnan jatkaminen työsuojeluviranomaisen kiellosta huolimatta voi johtaa myös rangaistukseen työnvälitysrikoksena rikoslain 47 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan.

Yksityisiä työnvälitystoimistoja koskee myös rikoslain 47 luvun 6 a §, jossa säädetään työluparikoksesta sekä rikoslain 11 luvun 9 §, jossa säädetään syrjinnästä elinkeinotoiminnassa ja ammatinharjoittamisessa. Työntekijöiden henkilötietojen käsittelyyn yksityisissä työnvälitystoimistoissa sovelletaan henkilörekisterilakia (471/1987).

Vuodesta 1994 alkaen on työvoimapalvelulain 9 §:n mukaan valtion perustyövoimapalveluihin kuulunut koulutus- ja ammattitietopalvelu, jonka tarkoituksena on tukea tarkoituksenmukaista koulutukseen hakeutumista ja eri ammattialoille sijoittumista välittämällä tietoa koulutusmahdollisuuksista, työtehtävien ja ammattien sisällöstä sekä työmarkkinoista. Keskeisenä lähtökohtana on ollut palvelun vaikuttavuus työmarkkinoiden toimivuuteen. Toimivat työmarkkinat edellyttävät sääntelyajankohtaan verrattuna entistä laajempien oppimismahdollisuuksien hyväksikäyttöä työllisyyttä parannettaessa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen keskeisenä tavoitteena on saattaa Suomen lainsäädäntö vastaamaan yksityisiä työnvälitystoimistoja koskevan ILO:n yleissopimuksen määräyksiä. Tavoitteen toteuttamiseksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työvoimapalvelulakia sekä työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annettua lakia.

Yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleessa edellytetään, että yksityisten työnvälitystoimistojen oikeudellinen asema on määriteltävä kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Työvoimapalvelulain soveltamisalaa ehdotetaan täydennettäväksi koskemaan nykyistä laajemmin yksityisiä työvoimapalveluja. Lakia sovellettaisiin valtion työvoimaviranomaisista riippumattomiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin silloin, kun nämä tarjoavat työnvälitystä ja muita työnhakuun liittyviä palveluita sekä harjoittavat työvoiman vuokrausta. Kysymyksessä on yksityinen työvoimapalvelu, kun tarjotaan yhtä tai useampaa edellä mainituista palveluista.

Yleissopimuksen 5 artiklassa edellytetään, että varmistetaan työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet työn saannissa ja tiettyihin ammatteihin pääsyssä. Työvoimapalvelulakiin otettavaksi ehdotetulla syrjintäkiellolla pyritään varmistamaan, että yksityisissä työvoimapalveluissa kohdellaan työntekijöitä ja työnhakijoita tasapuolisesti. Yleissopimuksen 9 artiklassa edellytetään toimenpiteitä, joilla varmistetaan, etteivät yksityiset työnvälitystoimistot käytä tai tarjoa lapsityövoimaa. Myös alaikäisen työvoiman käytön tai tarjoamisen kieltämistä yksityisten työnvälitystoimistojen palvelutarjonnassa ehdotetaan säädettäväksi työvoimapalvelulaissa.

Yleissopimuksen 13 artiklan mukaan työvoimahallinnon on aika ajoin tarkistettava julkisen työnvälityksen ja yksityisten työnvälitystoimistojen välisen yhteistyön edistämistä koskevat reunaehdot. Tämän vuoksi työvoimapalvelulaissa ehdotetaan säädettäväksi tietojenantovelvollisuus yksityisiä työvoimapalveluja tarjoaville. Näiden olisi työvoimaviranomaisien määräämin väliajoin toimitettava viranomaisille näiden pyytämät tiedot, jotta työvoimahallinto on selvillä yksityisten työvoimapalvelujen rakenteesta ja toiminnosta.

Yksityisten työnvälitystoimistojen toimintaa koskevien ehtojen määrittely ja toiminnan arviointi edellyttää yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan viranomaisilta jonkinasteista pysyvää seurantajärjestelmää. Yksityisiä työvoimapalveluja tarjoavat, jotka ovat tehneet kaupparekisterilaissa tarkoitetun perusilmoituksen, olisivat aina ehdotuksen mukaan velvollisia ilmoittamaan toiminnan aloittamisesta työsuojeluviranomaisille.

Yleissopimuksen rikkomusten varalle on 14 artiklan 3 kohdan mukaan oltava käytettävissä ja tehokkaasti sovellettavissa riittäviä oikeuskeinoja, joihin tarvittaessa kuuluvat myös rangaistukset. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä ehdotetaan myös säädettäväksi rangaistus samaan tapaan kuin muidenkin työsuojelutietojen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä on säädetty.

Valtioneuvosto asetti 21.3.1996 parlamentaarisen komitean, jonka tehtävänä oli laatia kansallinen elinikäisen oppimisen strategia. Komiteanmietinnön (1997:14) mukaan oppimismahdollisuuksien kirjon laajenemisesta johtuu, että kansalaiset tarvitsevat entistä tehokkaampia ja kattavia oppimishojelmien rakentamiseen liittyviä tiedotus-, neuvontaja ohjauspalveluja, jotka ottavat huomioon muuttuneet ja jatkuvasti muuttuvat olosuhteet. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan työvoimapalvelulakia muutettavaksi siten, että työvoimatoimistojen koulutus- ja ammattitietopalvelun tehtäväalueeseen kuuluisivat myös oppimismahdollisuudet laajasti.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteutuminen merkitsisi yksityisiä työvoimapalveluja tarjoaville niiden toimintaa koskevien tietojen keräämistä ja järjestämistä sekä tietojen toimittamista viranomaisille määrääjain ja määrättyssä muodossa. Lisäksi toiminnan aloittamisilmoituksen tekeminen nykyistä laajemmasta määrin aiheuttaa lisätyötä nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Uudet tehtävät eivät kuitenkaan ole

sellaisia, joiden voidaan arvioida aiheuttavan merkittäviä kustannuksia.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittävää kustannusvaikutusta työsuojeluviranomaisten nykyisiin tehtäviin. Työsuojeluviranomaiset valvovat työsuojelua koskevien säännösten ja määräysten noudattamista, ja niiden rikkomisen yhteydessä valvonnan kohteena voi nykyiselläänkin olla yksityinen työnvälitystoimisto työnvälityksen maksukieltojen rikkomisen ja vuokratyön ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä osalta. Muutoksista seuraisi, että työvoimaviranomaisten ja työsuojeluviranomaisten valvontakäytäntö yksityisten työvoimapalvelujen toiminnan valvonnassa tulee nykyisestään tiivistymään.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä asianomaisten työvoimaviranomaisten ja työsuojeluviranomaisten yhteistyönä. Esitystä valmisteltaessa on kuultu keskeisten työmarkkinaosapuolten esittämät näkemykset, jotka on otettu huomioon esityksen sisältöä muokattaessa.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esityksen valmistelussa on otettu huomioon samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä oleva hallituksen esitys 84. Kansainvälisen työkonferenssin eräiden päätösten johdosta (HE 154/1998 vp).

Merenkulkijoiden työnvälitystä koskevan ILO:n yleissopimuksen 1 artiklan 1 kappaaleen d kohdan mukaan merenkulkijalla tarkoitetaan henkilöä, joka täyttää kelpoisuusvaatimukset johonkin työhön tai tehtävään merenkulkuun käytettävillä aluksilla. Kelpoisuudesta säädetään erikseen merenkulkua koskevassa lainsäädännössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työvoimapalvelulaki

1 a §. *Lain soveltaminen yksityisiin työvoimapalveluihin.* Työvoimapalvelulakia sovelletaan ensisijaisesti valtion ja yksityisten henkilöiden ja työnantajien välisiin suhteisiin haettaessa ja pyrittäessä turvaamaan työvoiman saatavuus. Valtiolla on vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä. Lakia sovelletaan yksityisiä työnvälityspalveluja tuottaviin yhteisöihin työnvälityspalvelujen maksukieltojen osalta. Henkilöasiakkaalta ei saa periä maksua työnvälityspalveluista. Työnantaja-asiakkaalta voi yksityinen työnvälitystoimisto periä maksuja.

Yksityisiä työnvälitystoimistoja koskevan ILO:n yleissopimuksen 2 artiklan 3 kappaaleen mukaan sopimuksen tavoitteena on määräysten puitteissa sallia yksityisten työnvälitystoimistojen toiminta sekä suojella niiden palveluja käytäviä työntekijöitä ja työnhakijoita. Tavoitteen toteuttamiseksi ehdotetaan työvoimapalvelulain soveltamisalaa nykyisestä laajennettavaksi koskemaan erikseen säädettäviltä osin myös yksityisten työvoimapalvelujen tarjoamisesta vastaavien yhteisöjen toimintaa. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi 1 a §, jossa säädettäisiin lain soveltamisesta yksityisiin työvoimapalveluihin.

3 a §. *Syrjintäkielto ja kielto tarjota alaikäistä työvoimaa yksityisissä työvoimapalveluissa.* Yleissopimuksen 5 artiklan mukaan on varmistettava, että edistetään yhtäläisiä mahdollisuuksia ja yhdensuuntaista kohtelua työn saannissa ja tiettyihin ammatteihin pääsyssä. Yksityisten työvoimapalvelujen toimintaedellytykset on lainsäädännöllisin ja hallinnollisin valvontakeinoin rajattava siten, ettei syrjintä ole mahdollista. Yksityisissä työvoimapalveluissa on kohdeltava työntekijöitä ja työnhakijoita syrjimättä heitä rodun, ihonvärin, sukupuolen, uskonnon, poliittisen mielipiteen, kansallisen alkuperän, yhteiskunnallisen aseman tai muun kansallisessa lainsäädännössä tai käytännössä tarkoitetun seikan, kuten iän tai vammaisuuden perusteella.

Yleissopimuksen 5 artiklassa luetellut syr-

jintäperusteet ovat lähes samat kuin työso-
pimuslain (320/1970) 17 §:n 3 momentin
mukaiset työnantajan velvollisuudet kohdella
työntekijöitään tasapuolisesti työso-
pimuksessa tai työsuhteessa sekä mainitun pykälän
4 momentissa säädetyssä työhönottotilanteessa.

Yleisopimuksen 9 artiklan mukaan on var-
mistettava, etteivät yksityiset työnvälitystoi-
mistot työnvälityksessä tarjoa lapsityövoimaa.
Tämän velvollisuuden toteuttamiseksi
on kansallista lainsäädäntöä myös muutetta-
va. Työvoimapalvelulakiin ehdotetaan lisät-
täväksi uusi 3 a §. Lasten työssä käyntiä
koskee nuorista työntekijöistä annettu laki
(998/1993). Sitä sovelletaan työhön, jota alle
18-vuotias tekee työ- tai virkasuhteessa. Li-
säksi nuorten työntekijäin suojelusta annettu
asetus (508/1986) sisältää tarkempia rajoi-
tuksia alle 18-vuotiaiden tekemään työhön.
Työministeriö on antanut päätöksen nuorille
työntekijöille vaarallisista töistä (756/1996)
ja nuorille sopivista kevyistä töistä
(1431/1993). Lasten työssäkäynti on erittäin
tiukasti rajoitettu Suomen lainsäädännössä.

9 §. *Koulutus- ja ammattitietopalvelu.*
Työvoimapalvelulain 9 §:n perusteella yllä-
pidetään työvoimatoimistoissa tietopalvelua,
joka maanlaajuisesti tarjoaa tietoa koulutus-
mahdollisuuksista, työtehtävien ja ammattien
sisällöstä sekä työmarkkinoista. Muilla hall-
linnonaloilla ei ole vastaavaa palvelumuotoa.
Palveluun sisältyy sekä tiedonvälitystä että
henkilökohtaista neuvontaa. Työvoimapal-
velulain merkitys kansalaisten ohjaamisessa
käyttämään eri koulutusvaihtoehtoja sijoittu-
akseen elinikäisestä tilanteestaan riippumatta
työmarkkinoille on huomattava. Näin ollen
lain 9 §:n säännöstä koulutus- ja ammattitie-
topalvelusta ehdotetaan muutettavaksi vas-
taamaan nykyisiä kehitystarpeita siten, että
säännösehdotuksen mukaan koulutus- ja am-
mattitietopalveluun kuuluu myös elinikäisen
oppimisen tukemista välittämällä tietoa
yleissivistävästä, ammatillisesta ja korkea-
asteen koulutuksesta.

18 §. *Työhallinnon ja työmarkkinajärjestö-
jen yhteistyö.* Pykälässä säädetään työlain-
säädännössä varsin vakiintuneen käytännön
mukaisesti työhallinnon ja työmarkkinajär-
jestöjen yhteistyöstä. Käytännössä yhteistyö

on tapahtunut tähän mennessä työministeriön yhteydessä toimivassa työvoimapolitiisessa neuvottelukunnassa. Yhteistyö on koskenut työvoimapalvelulain toimeenpanoa ja siihen liittyvää suunnittelu- ja kehittämistoimintaa. Yhteistyön muodoista on mahdollista säätää erillisellä asetuksella tarpeen niin vaatiessa.

Yleissopimuksen 13 artiklan mukaan julkisten viranomaisten on kuultuaan edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä määriteltävä ja aika ajoin tarkistettava ehdot julkisen työnvälityksen ja yksityisten työnvälitystoimistojen välisen yhteistyön edistämiseksi. Tässä tarkoituksessa pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin työvoima- ja työsuojeluviranomaisten ja yksityisten työvoimapalvelujen tarjoajien välisestä tietojenvaihdosta. Yleissopimuksen 13 artiklan vaatimusten toteuttamiseksi pykälässä säädettäisiin, että yksityiset työnvälitystoimistot ovat velvollisia määrätyn väliajoin toimittamaan viranomaisille yksityisiä työvoimapalveluja koskevia tietoja. Tiedot voidaan pyytää palvelujen tarjoajia edustavalta yhteisöltä. Tietojen salassapidosta on työvoimapalvelulaissa nimenomaiset säännökset. Lain 20 §:n 2 momentin mukaan lain toimeenpanon yhteydessä saatuja tietoja yrityksen tai yhteisön liiketäi ammattisalaisuuksista ei saa ilmaista ilman asianomaisen lupaa eikä muutoinkaan käyttää tietoja oikeudettomasti. Yleissopimuksen 13 artiklan vaatimus tietojen luottamuksellisuudesta tulee otetuksi huomioon myös työvoimapalvelujen tietojärjestelmästä annetun asetuksen (1254/1993) 6 §:ssä, jossa säädetään työnantaja-asiakastietojen luottamuksellisuudesta. Pykälän mukaan työvoimapalvelujen järjestämisen yhteydessä kertyvät ja tietojärjestelmään sisällytettävät tiedot työnantaja-asiakkaan liiketoiminnasta samoin kuin tämän henkilösunnitelmiin liittyvät salaiset tiedot käsitellään luottamuksellisina. Yksityisten työvoimapalvelujen tarjoajat voidaan hyvin rinnastaa työnantaja-asiakkaisiin.

22 §. *Valvonta.* Yleissopimuksen 14 artiklan mukaan työsuojelun valvonnasta vastava viranomainen on vastuussa sopimuksen nojalla annettujen määräysten täytäntönpänon valvonnasta. Työvoimapalvelulain 22 §:n mukaan työsuojeluviranomaiset valvovat nykyisellään yksityisten työvoimapalvelujen tarjoamista lain 16 §:ssä tarkoitettujen työnvälityspalvelujen maksukieltojen

osalta. Valvonta tapahtuu työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain mukaisesti. Koska työvoimapalvelulakia ehdotetaan nykyistä laajemmin sovellettavaksi yksityisiin työvoimapalveluihin, on lain noudattamisen valvontaa koskevaa säännöstä soveltamisalaltaan laajennettava ja täsmennettävä. Lain 22 §:n mukaan työsuojeluviranomaiset valvoisivat syrjintäkiellon ja alaikäisen työvoiman tarjoamiskiellon ja tietojenantovelvollisuuden noudattamista yksityisissä työvoimapalveluissa. Työnvälityspalvelujen maksukieltojen noudattamisen valvonta kuuluisi luonnollisesti edelleen työsuojeluviranomaisten toimivaltaan.

1.2. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa

21 a §. Yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleessa edellytetään, että yksityisten työnvälitystoimistojen toimintaa koskevat ehdot on kansallisessa lainsäädännössä määritelty. Työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain 21 a §:n mukaan vuokratyötä teettävä työnantaja, joka on tehnyt kaupparekisterilaissa säädetyn perusilmoituksen, on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti perusilmoituksen tekemisestä asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia työvoimapalvelulain 1 a §:ssä tarkoitettujen yksityisten työvoimapalvelujen tarjoajia, jotka ovat tehneet perusilmoituksen.

25 §. Pykälän 4 momentissa säädetään rangaistus kyseiseen lakiin sisältyvien ilmoitusvelvollisuuksien laiminlyönnistä. Yleissopimuksen 14 artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuksen rikkomusten varalle on oltava käytettävissä tarpelliset rangaistussanktiot. Näin ollen pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että yksityisten työvoimapalvelujen tarjoajan edustaja voidaan tuomita työsuojelutietojen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä sakkoon, jos 21 a §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus on laiminlyöty. Samalla voidaan pykälän nykyinen 4 momentti vuokratyötä koskevan ilmoitusvelvollisuuden rangaistavuudesta kumota, koska vuokratyön teettäminen on vain yksi palvelumuoto yksityisissä työvoimapalveluissa.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työvoimapalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun työvoimapalvelulain (1005/1993) 9 ja 22 § sekä
lisätään lakiin uusi 1 a ja 3 a § sekä 18 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 a §

Lain soveltaminen yksityisiin työvoimapalveluihin

Valtion työvoimaviranomaisista riippumattomiin luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tarjoamiin työnvälityspalveluihin ja muihin asetuksella erikseen säädettäviin työnhakuun liittyviin palveluihin sekä työvoiman vuokraamiseen (*yksityiset työvoimapalvelut*) sovelletaan tätä lakia sen mukaan kuin 3a, 16 ja 18 §:ssä ja 21 §:n 1 momentissa sekä 22 §:ssä säädetään.

3 a §

Syrjintäkielto ja kielto tarjota alaikäistä työvoimaa yksityisissä työvoimapalveluissa

Yksityisissä työvoimapalveluissa työnhakijoita ei saa asettaa perusteettomasti toisiinsa nähden eri asemaan eikä tarjota alaikäistä työvoimaa työhön, johon ottaminen nuorista työntekijöistä annetun lain (998/1993) mukaan on kiellettyä.

9 §

Koulutus- ja ammattitietopalvelu

Koulutus- ja ammattitietopalvelun tarkoituksena on tukea elinikäistä oppimista ja tarkoituksenmukaista työelämään sijoittumista välittämällä tietoa kaikista yleissivistävistä, ammatillisista ja korkea-asteen koulutusmahdollisuuksista, työtehtävien ja ammattien sisällöstä sekä työmarkkinoista.

18 §

Työhallinnon ja työmarkkinajärjestöjen yhteistyö

Työvoimahallinnon ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyön edistämiseksi työvoimaviranomaisten on yhdessä työsuojeluviranomaisten kanssa seurattava yksityisten työvoimapalvelujen kehitystä ja pyydyttävä määrättyin väliajoin palvelujen tarjoajilta tai näitä edustavalta yhteisöltä yksityisiä työvoimapalveluja koskevia tietoja. Yksityisiä työvoimapalveluja tarjoavien on annettava pyydytetyt tiedot, joiden salassapidosta ja käsittelemisestä luottamuksellisina säädetään erikseen.

22 §

Valvonta

Tämän lain 3 a ja 16 §:ssä säädettyjen kieltojen sekä 18 §:n 2 momentissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset sen mukaan kuin työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

2.

Laki**työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain 21 a ja 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa 16 päivänä helmikuuta 1973 annetun lain (131/1973) 25 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1035/1993, sekä

muutetaan 21 a §:n 1 momentti ja 25 §:n 3 momentti sellaisina kuin ne ovat, 21 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1035/1993 ja 25 §:n 3 momentti laissa 689/1995, seuraavasti:

21 a §

Se, joka tarjoaa työvoimapalvelulaisissa (1005/1993) tarkoitettuja yksityisiä työvoimapalveluja ja joka on tehnyt toiminnastaan kaupparekisterilaisissa (129/1979) tarkoitetun perusilmoituksen, on velvollinen ilmoittamaan toiminnan aloittamisesta asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä säädetään tarvittaessa asetuksella.

25 §

Joka rikkoo tämän lain 21 §:n, 21 a §:n 1 momentin taikka 22 tai 23 §:n säännöksiä taikka niiden soveltamisesta tämän lain nojalla annettuja säännöksiä, on tuomittava *työsuojelutietojen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

1.

Laki**työvoimapalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun työvoimapalvelulain (1005/1993) 9 ja 22 § sekä
lisätään lakiin uusi 1 a ja 3 a § sekä 18 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

*Lain soveltaminen yksityisiin
 työvoimapalveluihin*

Valtion työvoimaviranomaisista riippumattomiin luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tarjoamiin työnvälityspalveluihin ja muihin asetuksella erikseen säädettäviin työnhakuun liittyviin palveluihin sekä työvoiman vuokraamiseen (yksityiset työvoimapalvelut) sovelletaan tätä lakia sen mukaan kuin 3 a, 16 ja 18 §:ssä ja 21 §:n 1 momentissa sekä 22 §:ssä säädetään.

3 a §

Syrjäntäkielto ja kielto tarjota alaikäistä työvoimaa yksityisissä työvoimapalveluissa

Yksityisissä työvoimapalveluissa työnhakijoita ei saa asettaa perusteettomasti toisiinsa nähden eri asemaan eikä tarjota alaikäistä työvoimaa työhön, johon ottaminen nuorista työntekijöistä annetun lain (998/1993) mukaan on kiellettyä.

9 §

Koulutus- ja ammattitietopalvelu

Koulutus- ja ammattitietopalvelun tarkoituksena on tukea tarkoituksenmukaista koulutukseen hakeutumista ja eri ammattialoille sijoittumista välittämällä tietoa koulutusmahdollisuuksista, työtehtävien ja ammattien sisällöstä sekä työmarkkinoista.

9 §

Koulutus- ja ammattitietopalvelu

Koulutus- ja ammattitietopalvelun tarkoituksena on tukea elinikäistä oppimista ja tarkoituksenmukaista työelämään sijoittumista välittämällä tietoa kaikista yleissivistävistä, ammatillisista ja korkea-asteen koulutusmahdollisuuksista, työtehtävien ja ammattien sisällöstä sekä työmarkkinoista.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

18 §

Työhallinnon ja työmarkkinajärjestöjen yhteistyö

Työvoimahallinnon ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyön edistämiseksi työvoimaviranomaisten on yhdessä työsuojeluviranomaisten kanssa seurattava yksityisten työvoimapalvelujen kehitystä ja pyydyttävä määrätyn väliajoin palvelujen tarjoajilta tai näitä edustavalta yhteisöltä yksityisiä työvoimapalveluja koskevia tietoja. Yksityisiä työvoimapalveluja tarjoavien on annettava pyydytetyt tiedot, joiden salassapidosta ja käsittelemisestä luottamuksellisina säädetään erikseen.

22 §

Valvonta

Tämän lain 16 §:ssä tarkoitettujen työnvälityspalvelujen maksukieltojen noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset sen mukaan kuin työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973) säädetään.

22 §

Valvonta

Tämän lain 3 a ja 16 §:ssä säädettyjen kieltojen sekä 18 §:n 2 momentissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset sen mukaan kuin työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

2.

Laki

työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain 21 a ja 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa 16 päivänä helmikuuta 1973 annetun lain (131/1973) 25 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1035/1993, sekä

muutetaan 21 a §:n 1 momentti ja 25 §:n 3 momentti sellaisina kuin ne ovat, 21 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1035/1993 ja 25 §:n 3 momentti laissa 689/1995, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

21 a §

Työnantaja, joka vastiketta vastaan tarjoaa työntekijöitään suorittamaan toisen teettämää työtä (vuokratyö) ja joka on tehnyt tämän toiminnan osalta kaupparekisterilaissa (129/1979) säädetyn perusilmoituksen, on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti perusilmoituksen tekemisestä asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä säädetään tarvittaessa tarkemmin asetuksella.

25 §

Joka rikkoo tämän lain 21, 22 tai 23 §:ssä olevia säännöksiä taikka niiden soveltamisesta tämän lain nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, on tuomittava työsuojelutietojen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä sakkoon.

Työnantaja, joka laiminlyö 21 a §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava vuokratyötä koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä sakkoon.

Ehdotus

21 a §

Se, joka tarjoaa työvoimapalvelulaissa (1005/1993) tarkoitettuja yksityisiä työvoimapalveluja ja joka on tehnyt toiminnastaan kaupparekisterilaissa (129/1979) tarkoitetun perusilmoituksen, on velvollinen ilmoittamaan toiminnan aloittamisesta asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä säädetään tarvittaessa asetuksella.

25 §

Joka rikkoo tämän lain 21 §:n, 21 a §:n 1 momentin taikka 22 tai 23 §:n säännöksiä taikka niiden soveltamisesta tämän lain nojalla annettuja säännöksiä, on tuomittava työsuojelutietojen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä sakkoon.

(4 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

